

Jury-rapport dissertatieprijs 2018

Volgens artikel 1 van het dissertatieprijsreglement van de VVBW kent de vereniging tweejaarlijks een prijs toe voor de beste dissertatie op het gebied van de belastingwetenschap. Daarbij dient het volgens art. 2 te gaan om een bijdrage aan de belastingwetenschap in Nederland dan wel de belastingwetenschap in het algemeen. Met de laatste toevoeging vallen ook dissertaties op het terrein van het internationale, het Europese of het vergelijkende belastingrecht onder de reikwijdte van de dissertatieprijs.

De te bekronen dissertatie wordt gekozen uit bij de vereniging aangemelde dissertaties. Zo doende had de jury, over de jaren 2016 en 2017, de keuze uit een tiental dissertaties. Het aanbod was qua onderwerpen zeer divers.

De jury voor de toekenning van de dissertatieprijs 2018 (betreffende de periode 2016 en 2017) bestond uit prof. dr. J.A.G. van der Geld (voorzitter), drs. T.W.M. Poolen en mr. J.A.C.A. Overgaauw.

De jury is van mening dat de prijs moet worden toegekend aan het proefschrift getiteld “A Multilateral Tax Treaty, designing an instrument to modernise international tax law” dat door D.M. Broekhuijsen op 16 november 2017 met succes aan de Leidse universiteit is verdedigd.

Het betreft volgens de jury een breed opgezet en helder geschreven proefschrift over een maatschappelijk zeer relevant onderwerp dat het IBR (en daarmee ook het belastingrecht in Nederland) een stap verder helpt. Alvorens in te zoomen op het internationale belastingrecht heeft Broekhuijsen onderzoek gedaan naar de politieke theorievorming op het terrein van de internationale betrekkingen en een parallel getrokken met analoge problematiek bij het VN-klimaatverdrag. Belastingverdragen worden bilateraal afgesloten maar het geheel aan belastingverdragen wordt door multinationale ondernemingen en hun adviseurs als netwerk gebruikt. Een netwerk bovendien dat zich – vanwege het bilaterale karakter van de afzonderlijke bouwstenen – maar moeilijk laat aanpassen aan de nieuwe eisen van de moderne tijd.

Uit empirisch onderzoek trekt Broekhuijsen de conclusie dat de tot nu toe gebruikelijke weg om veranderingen in het internationale belastingrecht aan te brengen via wijzigingen van het OESO Commentaar niet goed werkt, o.a. omdat deze weg veel te tijdrovend is, het OESO-modelverdrag niet juridisch bindend is en een supra-nationale rechter ontbreekt waardoor het commentaar niet in elk land hetzelfde wordt uitgelegd. Hij focust zich in zijn proefschrift vervolgens op

de oplossing van het gesignaleerde probleem. Die oplossing kan het multilaterale belastingverdrag zijn, (vooralsnog) niet als vervanging van maar als aanvulling op het bilaterale belastingverdragenennetwerk. Vanuit een normatief en een realistisch perspectief (zodat zowel met idealen als met de weerbarstige praktijk rekening wordt gehouden) komt de schrijver met de blauwdruk van een multilateraal belastingverdrag. Bij het normatieve perspectief benadrukt Broekhuijsen – in navolging van Habermas en Nussbaum – het belang van procedurele rechtvaardigheid. Bij de blauwdruk van een multilateraal belastingverdrag wordt een (verhelderend) onderscheid gemaakt tussen ‘harde’ internationale verdelingsconflicten en de meer neutrale spelregels, door Broekhuijsen aangeduid als ‘rules of the road’. Het ontworpen multilaterale belastingverdrag is een raamwerkverdrag dat landen in staat stelt om op basis van transparantie en inclusiviteit gedeelde uitgangspunten te ontwikkelen en te transformeren in concrete rechtsnormen zonder het nadeel van de stroperigheid die aanpassing van al die afzonderlijke bilaterale belastingverdragen kenmerkt. Over het Multilateraal instrument (MLI) is Broekhuijsen van mening dat het niet de door hem voorgestelde duurzame vorm van samenwerking zal brengen. Het is slechts een instrument om de uitkomsten van BEPS in de bilaterale verhoudingen te implementeren.

Hoewel zeker niet doorslaggevend, verdient toch ook vermelding dat het proefschrift een relatief beperkte omvang van 292 bladzijden telt, hetgeen in deze tijd van overinformatie een zegen is, omdat het nog uitnodigt tot lezen. Het gebruik van de Engelse taal is ook functioneel want de problematiek is niet alleen in het Nederlandse taalgebied relevant.

Al met al is de jury van mening dat het gaat om een goed geschreven verhaal over een maatschappelijk hoogst relevant onderwerp dat ook van harte ter lezing wordt aanbevolen bij geïnteresseerde lezers in zijn algemeenheid en in het bijzonder bij de OESO, de VN en het ministerie van Financiën.